

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	IX
สารบัญภาพ	XIV
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
3. กรอบแนวความคิดในการวิจัย	5
4. คำถามการวิจัย	7
5. สมมติฐานการวิจัย	8
6. ขอบเขตการวิจัย	9
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
8. นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
ตอนที่ 1 แนวคิด และทฤษฎีฐานความรู้	17
ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจธนาคารพาณิชย์	24
ตอนที่ 3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวข้องกับความต้องการตัวขององค์กร	35
ตอนที่ 4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้	43
ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการตัวขององค์กรและองค์กรแห่ง การเรียนรู้	55
ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage)	66

สารบัญ

บทที่	หน้า
3	ระเบียบวิธีวิจัย..... 76
	1. รูปแบบการวิจัย 76
	2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 76
	3. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย 80
	4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย..... 83
	5. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย..... 86
	6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ 92
	7. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ 96
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 98
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 101
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ องค์การแห่งการเรียนรู้ ความ คล่องตัวขององค์การและความได้ เปรียบในการแข่งขัน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา 102
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง..... 115
	ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อตอบสนองสมมติฐานการวิจัย 135
	ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์เส้นทาง 141
	ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย..... 144
	ตอนที่ 7 การพัฒนาโมเดล 147
	ตอนที่ 8 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) 191
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 197
	สรุปผลการวิจัย..... 198
	อภิปรายผล 208
	ข้อจำกัดของการวิจัย 218
	ข้อเสนอแนะ..... 218

สารบัญ

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	221
ภาคผนวก	240
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	241
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	243
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	246
ภาคผนวก ง ค่า IOC	259
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	264
ภาคผนวก ฉ ภาพประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	268
ประวัติผู้วิจัย	276

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความหมายของความรู้ (Knowledge)	20
2	แสดงองค์ประกอบของความรู้	22
3	ความหมายของความคล่องตัวขององค์กร	36
4	แสดงตัวแปรความคล่องตัวขององค์กรและแหล่งอ้างอิง	40
5	ความหมายขององค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization).....	45
6	แสดงตัวแปรองค์กรแห่งการเรียนรู้และแหล่งอ้างอิง	48
7	ความหมายของการจัดการความรู้ (Knowledge Management).....	57
8	แสดงตัวแปรการจัดการความรู้กับความคล่องตัวขององค์กรและองค์กรแห่ง การเรียนรู้ และแหล่งอ้างอิง.....	59
9	ความหมายของความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage)	67
10	แสดงตัวแปรความได้เปรียบในการแข่งขันและแหล่งอ้างอิง	69
11	สรุปจำนวนรวมสาขาของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.....	77
12	แสดงจำนวนธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย 15 ธนาคาร แบ่งตามการจัดสรร แบบสัดส่วน (Proportional Allocation) ตามภาค	79
13	แสดงตัวแปร วิธีการวัด มาตรวัดและแหล่งข้อมูลการพัฒนาข้อคำถามของผู้วิจัย	84
14	แสดงความเชื่อมั่นของประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัย	88
15	แสดงความเชื่อมั่นของประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัย	90
16	แสดงเกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์.....	93
17	แสดงเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิง ประจักษ์	94
18	สัญลักษณ์ทางสถิติและความหมายของสัญลักษณ์ค่าสถิติและตัวแปร	98
19	แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	101
20	แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้.....	103
21	แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	106
22	แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคล่องตัวขององค์กร....	109
23	แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความได้เปรียบในการแข่งขัน	112
24	แสดงค่าสถิติพรรณนาลักษณะของตัวแปรสังเกตได้.....	116

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
25	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้	118
26	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ ของโมเดลการวัดการจัดการความรู้.....	120
27	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดการจัดการความรู้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์ คะแนนองค์ประกอบ การจัดการความรู้.....	121
28	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ ของโมเดลการวัดองค์การแห่งการเรียนรู้.....	122
29	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์การแห่งการเรียนรู้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์ คะแนนองค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้.....	123
30	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลการวัดความคล่องตัวขององค์การ.....	124
31	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดความคล่องตัวขององค์การ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์ คะแนนองค์ประกอบความคล่องตัวขององค์การ	125
32	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลการวัดความได้เปรียบในการแข่งขัน	126
33	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดความได้เปรียบในการแข่งขัน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบ ความได้เปรียบในการแข่งขัน	127
34	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลการวัดองค์ประกอบการจัดการความรู้.....	128
35	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดการจัดการความรู้ (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์ คะแนนองค์ประกอบ).....	129
36	แสดงการปรับ โมเดลการวัดองค์ประกอบการจัดการความรู้	130

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
37	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ของโมเดลการวัดองค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัว ขององค์การและความได้เปรียบในการแข่งขัน	131
38	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัวขององค์การและความได้เปรียบในการแข่งขัน (ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบความตรงของ ตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบ)	133
39	แสดงการปรับ โมเดลการวัดองค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัว ขององค์การและความได้เปรียบในการแข่งขัน	133
40	ความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct Reliability: ρ_c) และความแปรปรวนที่ถูก สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρ_v)	135
41	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลโดยรวม.....	136
42	แสดงรายละเอียดการปรับ โมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิง ประจักษ์	138
43	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวมหลังจาก การปรับแก้โมเดล.....	141
44	แสดงการวิเคราะห์อิทธิพลตัวแปรใน โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของ การจัดการ ความรู้ที่มีต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัวขององค์การ และความได้เปรียบในการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม).....	142
45	แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้	143
46	ผลการทดสอบสมมติฐาน	146
47	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวแปรการจัดการความรู้.....	147
48	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวแปรองค์การแห่งการเรียนรู้.....	151
49	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวแปรความคล่องตัวขององค์การ.....	154
50	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจตัวแปรความได้เปรียบในการแข่งขัน	157
51	แสดงสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร	161

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
52	แสดงค่าสถิติพรรณนาลักษณะของตัวแปรสังเกตได้.....	162
53	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้	164
54	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ ของโมเดลการวัดการจัดการความรู้.....	166
55	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดการจัดการความรู้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบความตรงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์ คะแนนองค์ประกอบ การจัดการความรู้.....	167
56	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ ของโมเดลการวัดองค์การแห่งการเรียนรู้.....	168
57	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์การแห่งการเรียนรู้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์ คะแนนองค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้.....	169
58	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ ของโมเดลการวัดความคล่องตัวขององค์การ	169
59	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดความคล่องตัวขององค์การ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบความคล่องตัวขององค์การ	170
60	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ ของโมเดลการวัดความได้เปรียบในการแข่งขัน	171
61	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดความได้เปรียบในการ แข่งขัน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้ และ สัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบความได้เปรียบในการแข่งขัน	172
62	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ ของโมเดลการวัดองค์ประกอบการจัดการความรู้.....	173
63	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดการจัดการความรู้ (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ความตรงของตัวแปรสังเกตได้ และสัมประสิทธิ์ คะแนนองค์ประกอบ)	174

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
64	แสดงการปรับ โมเดลการวัดองค์ประกอบการจัดการความรู้	175
65	แสดงเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร สังเกตได้ของโมเดลการวัดองค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัว ขององค์การ และความได้เปรียบในการแข่งขัน	176
66	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัวในการทำงานและความได้เปรียบในการแข่งขัน (ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบความตรง ของตัวแปรสังเกตได้และสัมประสิทธิ์คะแนน องค์ประกอบ)	178
67	แสดงการปรับ โมเดลการวัดองค์ประกอบองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัว ขององค์การและความได้เปรียบในการแข่งขัน	178
68	ความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct Reliability: ρ_c) และความแปรปรวนที่ถูก สกัดได้ (Average Variance Extracted: ρ_v)	180
69	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลโดยรวม	181
70	แสดงรายละเอียดการปรับ โมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิง ประจักษ์	183
71	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวมหลังจาก การปรับแก้โมเดล	185
72	แสดงการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรใน โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ของการจัดการความรู้ที่มีต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัวขององค์การ และความได้เปรียบในการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (อิทธิพล ทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม)	186
73	แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้	187
74	ผลการทดสอบสมมติฐาน	191

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่		หน้า
1	กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	8
2	SECI Model	19
3	องค์ประกอบของความคล่องตัวขององค์การ	42
4	องค์ประกอบขององค์การแห่งการเรียนรู้	51
5	แสดงแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้และความ คล่องตัวขององค์การ	53
6	องค์ประกอบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคล่องตัวขององค์การและองค์การ แห่งการเรียนรู้	56
7	แสดงแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้และองค์การแห่ง การเรียนรู้	62
8	แสดงแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้และความคล่องตัว ขององค์การ	63
9	แสดงแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้และความได้เปรียบ ในการแข่งขัน	71
10	แสดงแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างองค์การแห่งการเรียนรู้และความ ได้เปรียบในการแข่งขัน	72
11	แสดงแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างความคล่องตัวขององค์การและความ ได้เปรียบในการแข่งขัน	73
12	แสดงขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	82
13	แสดงโมเดลการวัดการจัดการความรู้.....	121
14	แสดงโมเดลการวัดองค์การแห่งการเรียนรู้.....	123
15	แสดงโมเดลการวัดความคล่องตัวขององค์การ	125
16	แสดงโมเดลการวัดความได้เปรียบในการแข่งขัน	127
17	แสดงผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดองค์ประกอบ การจัดการความรู้.....	129

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
18	แสดงผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดองค์ประกอบ องค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัวขององค์การและความได้เปรียบในการ แข่งขัน..... 132
19	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวม 136
20	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลที่สอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ 137
21	แสดงแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการจัดการความรู้ที่มีต่อ องค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัวขององค์การและความได้เปรียบใน การแข่งขัน ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย..... 146
22	แสดงโมเดลการวัดการจัดการความรู้ 167
23	แสดงโมเดลการวัดองค์การแห่งการเรียนรู้..... 168
24	แสดงโมเดลการวัดความคล่องตัวขององค์การ 170
25	แสดงโมเดลการวัดความได้เปรียบในการแข่งขัน 172
26	แสดงผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดองค์ประกอบ การจัด การความรู้..... 174
27	แสดงผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลการวัดองค์ประกอบ องค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัวขององค์การ และความได้เปรียบใน การแข่งขัน 177
28	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวม 181
29	แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลที่สอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ 182
30	แสดงแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของการจัดการความรู้ที่มีต่อ องค์การแห่งการเรียนรู้ ความคล่องตัวขององค์การ และความได้เปรียบในการ แข่งขันของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย 190